



Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

VESA HUHTANEN

Toimiva lastensuojelulaitos

Avohuollosta sijaishuoltoon

SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA
2024

TIIVISTELMÄ

Huhtanen Vesa

Toimiva lastensuojelulaitos – avohuollosta sijaishuoltoon

Opinnäytetyö AMK

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Toukokuu 2024

Opinnäytetyössäni suunnittelen toimivan lastensuojelulaitoksen työkokemukseni, koulutukseni ja tutkimuksien perusteella. Minulla on noin viidentoistavuoden kokemus sosiaalialasta. Olen työskennellyt vuodesta 2009 lastensuojelulaitoksissa, lasten ja perheiden avohuollon palveluissa, aikuisten tuki- ja päihdepalveluissa sekä tukiasuntolassa, että aikuisten päihde- ja mielenterveysavopalveluissa. Sosiaalialan koulutuksia minulla on lähihoitajan koulutus, neuropsykiatrinen valmentaja koulutus sekä lähitulevaisuudessa sosionomin koulutus. Käsittelen työssäni keskeisimpiä asioita, jotka tekevät lastensuojelulaitoksesta hyvän ja laadukkaan sekä seikkoja, jotka menestyksen kannalta kannattaa ottaa huomioon. Opinnäytetyössä kartoitan markkinatilannetta ja kysyntää, työmenetelmiä, valvontaa, puitteita ja laadunvalvontaa. Työssäni käsittelen myös liiketoimintasuunnitelmaa ja tuon omasta liiketoimintasuunnitelmastani esille muutamia aiheita.

Markkinatilannetta käsitellään työssäni tulevaisuuden kannalta sekä sitä, mitä vaatimuksia lastensuojelutyöltä odotetaan nyt ja tulevaisuudessa. Minkälaisia lastensuojelulaitoksia Suomessa jo on ja miten vastataan kysyntään profiloimalla ja erikoistumalla lastensuojelun sijaishuollon kentällä.

Työmenetelmiksi ovat osaamiseni pohjalta valikoituneet neuropsykiatrinen valmennus, Green care -toiminta ja -kasvatus, ART -aggression replacement training, erilaiset harrasteryhmät, ravitsemuskasvatus ja hyvä arki. Työmenetelmillä haetaan laatua työskentelyyn ja asiakkaille mielekästä sisältöä ja toimintaa arkeen.

Laadunvalvonnan mittareita käsittelen Iso-9001 sertifikaatin ja Vastuu-groupin luotettava kumppani -sertifikaatin osalta. Ympäri vuorokautiset sosiaalipalvelut tarvitsevat luvan aluehallintovirastosta. Tuon esille lupaviranomaisten työmenetelmiä ja seuraamusmenettelyjä lastensuojelulakiin perustuen.

ASIASANAT: lastensuojelu, lastensuojelulaitos, sosiaaliala, laadunvalvonta, työmenetelmät.

ABSTRACT

Huhtanen Vesa

A functioning child protection institution- from outpatient care to foster care

Bachelor's thesis

Degree program in Social Studies

May 2024

Number of pages: 27

In my thesis, I acted on the basis of work experience, training and studies of a functioning child welfare institution. I have fifteen years of experience in the social sector. Since 2009, I have worked in child protection institutions, outpatient care services for children and families, adult and substance abuse services, as well as a support dormitory and mental health outpatient services. By profession I am a nurse, a neuropsychiatric coach and in soon a social worker. In my work, I deal with the most important issues, which make the child welfare institution good and high-quality and things that need to be taken into account in terms of success. In my thesis, I survey the market situation and demand, work methods, supervision, framework and quality control. In my work, I also deal with the business plan and bring up a better topic from my own business plan.

The market situation is discussed in my work from the point of view of the future and what is required from child protection work now and future. What kind of child welfare institutions already exist in Finland and how to answer the question by profiling and specializing in the field of child welfare foster care.

The work methods are neuropsychiatric training, Green care activities and education, ART aggression compensation training, various hobby groups, nutrition education and good everyday life. With work methods seek in quality in working and meaningful content and activities for everyday life for client.

I deal with quality control measures for the Iso-9001 certificate and the Vastuu-group's trusted partner certificate. 24-hour social services need a permit from the regional administrative agency. I will bring up the work methods and disciplinary procedures based on the Child Protection Act.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 LASTENSUOJELUN TARPEESEEN VASTAAMINEN.....	7
2.1 Markkinatilanne ja kysyntä	7
2.2 Lastensuojelulaitoksen profilointi.....	9
3 TYÖSKENTELYMENETELMÄT JA TOIMINTA	12
3.1 Neuropsykiatrinen valmentaja	13
3.2 Green care	14
3.3 Art, Aggression Replacement Training.....	14
3.4 Harrastusryhmät	15
3.5 Ravitsemuskasvatus ja hyvä arki	15
4 PUITTEET KUNTOON	17
4.1 Laadun valvonta	17
4.2 Henkilökunta	17
4.3 Toimipaikka	18
5 LUVAT JA VALVONTA.....	19
6 LIIKETOIMINTASUUNNITELMA.....	22
7 POHDINTA	27
LÄHDELUETTELO.....	VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.
LÄHTEET	
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni kerron minkäläinen olisi toimiva ja laadukas lastensuojelulaitos ja mitä sen perustamisessa pitää ottaa huomioon. Olen työskennellyt noin 15 vuotta lasten ja nuorten parissa. Olen työskennellyt erilaisissa lastensuojelulaitoksissa, avopalveluissa lasten sekä myös aikuisten parissa. Tällä hetkellä työskentelen yrittäjänä Tuki-Valkku Oy:ssä. Tuki-Valkku Oy tuottaa sosiaalialan avohuollon palveluita lapsille ja nuorille sekä heidän perheille. Tuki-Valkku Oy on perustettu vuonna 2018 ja on laajentamassa toimintaansa sijaishuollon palveluiden tuottajaksi. Tuki-Valkku Oy perustaa perustason seitsemän paikkaisen lastenkodin. Tuki-Valkku Oy:n perustettavassa lastenkodissa tarjotaan pitkäaikaista hoitoa ja kuntoutusta lapsille. Asiakkaiden ikäryhmä on 10–18-vuotiaat lapset ja nuoret. Sijais-huollon lisäksi toimii jo toiminnassa oleva lasten ja nuorten avohuollon palvelut. Sijaishuollon järjestyessä tulee avohuoltoon myös jälkihuolto. Teen opinnäytetyön toiminnan laajentamiseksi, mikä ei tule julkiseksi.

Oman työkokemukseni on tuonut näkemystä siihen minkäläinen minun mielestäni olisi hyvä lastensuojelulaitos. Henkilökohtaisesti en tykkää sanasta laitos, sillä ajatukseni on perustaa asiakkailleni kodin omainen paikka, eli lastenkoti. Lastensuojelulaitoksen perustaminen on valtava projekti, johon kuuluu monenlaisia prosesseja, lupahakemuksia, tarkastuksia ja asiakirjoja sekä paljon suunnittelua. Rajaani työssäni käsiteltävät asiat tavoitteisiin, markkinatilanteeseen, toiminnan lupa/valvontamenetelmiin ja liiketoimintasuunnitelmaan. Huomioitavat asiat ovat lastensuojelulaitoksen profilointi, työskentelymenetelmät, laatua ja prosesseja tukevat sekä valvovat mittarit, henkilökunnan valitseminen, luvat, kilpailutus ja muut prosessit sekä kiinteistön ja paikan valinta.

On tärkeä määritellä lastensuojelulaitoksen profiili ja minkä hoitotason laitos on kyseessä. Profiloinnista on tärkeää pitää kiinni, koska se edesauttaa laadukkaan työn saavuttamisen. Profiloinnit on jaettu seuraavasti: Ammatillinen perhehoito,

perustason laitoshoido, erityistason laitoshoido ja vaativan tason laitoshoido. (Heino, Lappalainen, Ranta, Weckroth, 2021, s. 102) Opinnäytetyössäni olen perustamassa perustason seitsemän paikkaista lastensuojelulaitosta.

Yksityisen lastensuojelulaitoksen työskentelyn laatu ja työskentelymenetelmät ovat tärkeässä roolissa. Omassa opinnäytetyön raportissa kerron laatua ilmaisemia työmenetelmiä ja sertifikaatteja on muutama. Mielestäni keskeisin tämän päivän tärkeimmistä ja tarpeellisimmista koulutuksista on neuropsykiatrinen valmentajan koulutus. Neuropsykiatrinen valmentaja koulutus takaa jokaiselle työntekijälle tarvittavan ammattitaidon neuropsykiatrisista haasteista omaavien asiakkaiden kasvatustyössä. Neuropsykiatrinen tuntemus on tänä päivänä tärkeää, sillä monella avo- ja sijaishuollon asiakkailla on neuropsykiatrinen diagnoosi.

Lastensuojelulaitoksessamme otetaan käyttöön ISO 9001 laatujärjestelmä. Laatujärjestelmä on oleellinen tekijä laadun varmistamisessa ja menestyksessä. Järjestelmä auttaa analysoimaan työskentelyn laatua ja prosesseja sekä edesauttaa yritystämme tavoitteiden saavuttamisessa. Kiwa Inspecta myöntämä ISO 9001 laatujärjestelmän sertifikaatti on sosiaalialalla luotettava todistus, joka todistaa yrityksen toimivan asiakaslähtöisesti ja järjestelmällisesti laadun kehittämisessä (Kiwa, 2024).

Toinen yrityksemme laatumerkintä tulee olemaan Vastuu Groupin tarjoava ”luotettava kumppani” -laatumerkintä. Tämä laatumerkintä on pakollinen sijaishuollon kilpailutuksessa tilaajavastuulain mukaisesti. Luotettava kumppani merkintä todistaa yrityksen taloustietojen olevan kunnossa sekä pitää sisällään muut sertifikaatit, päätäjät sekä luottoluokituksen (Vastuu Group, 2024).

Kolmas laatumerkintä on Green care. Green care on luontoon ja maaseutuun liittyvää ammatillista toimintaa, jolla edistetään ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua. Green Care- toiminnassa voidaan edistää luonnossa liikkumista, sekä erilaisia luonnossa saavutettavissa olevia terapeuttisia vaikutuksia. Näin on mahdollista edistää asiakkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia (Green Care Finland, 2024).

Yksityisen sijaishuoltoa tarjoava yritys on tarjottava korkea laatuista palveluita ja erottua edukseen muista palvelujen tuottajista niin valtion kuin yksityisistä laitoksista. Tulokset puhuvat puolestaan. Yrityksen taloudellinen tulos ei saa olla liian tärkeä tekijä

yrittäjien toimintaa ohjaavissa asioissa. Tulokset, jotka puhuvat puolestaan ovat kasvatustyön tuloksia. Yrityksen yksi suurimpia kuluja on työntekijät, mutta työntekijät ovat myös yrityksen tärkein voimavara ja tuloksen tekijä.

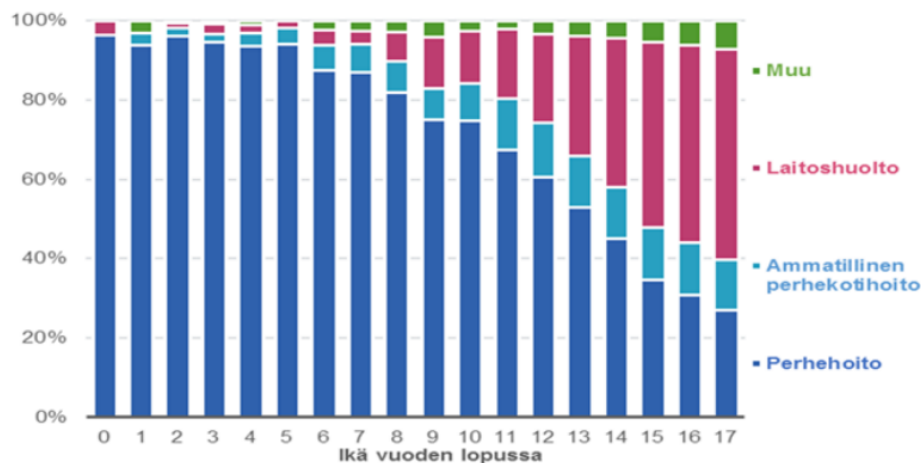
2 LASTENSUOJELUN TARPEESEEN VASTAAMINEN

2.1 Markkinatilanne ja kysyntä

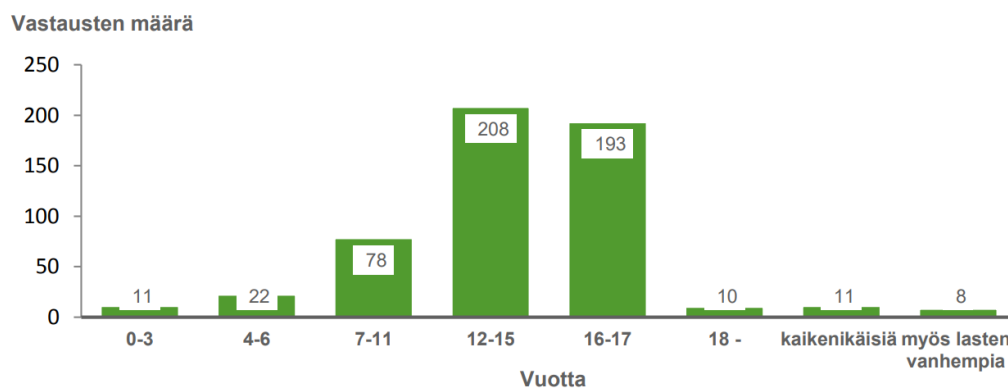
Sote-uudistus kasvattaa kiireellisten sijoitusten määrää tulevaisuudessa lastensuojelun 24/7 raportin mukaan. Lasten sijoitukset ovat vuosi vuodelta lisääntyneet eikä vähenemisen merkkejä ole ilmassa. Sijoituspaikkojen kysyntä kasvaa ja erityisen hoidon tarve kasvaa eli kysyntä ei ainakaan vähene tulevaisuudessa. Myös perus- ja erityistason laitospaikoista on kysyntää. Ammatillisuus ja erityisosaaminen on tärkeää. Lasten tarpeiden arvioinnissa on yhä enemmän havaittavissa erityistarpeita. Niihin tarpeisiin lastensuojelulaitosten on vastattava. Tarpeet sisältää neuropsykiatrisia, käytöshäiriön ja traumaattisten kokemusten tuntemista (Heino, Lappalainen, Ranta, & Weckroth, 2021, s. 188).

Lastensuojelulaitoksiin sijoitetaan enimmäkseen teini-ikäisiä 12-17 vuotiaita lapsia. (Heino, Lappalainen, Ranta, Weckroth, 2021, s. 86) Teini-ikä ja murrosikä on haastavinta aikaa lapselle ja vanhemmille kasvatustyössä, mikä seuraavassa kuviossa selkeästi esitetään. .

Tässä ikäluokassa nuorella voi olla myös koulunkäyntiin liittyviä ongelmia, jatkuvia poissaoloja tai käytösongelmia. Myös rikollisuus tai rikolliseen toimintaan ajautuminen ovat tämän ikäluokan ongelmia.



Kuvio 1. Huostassa olevien lapsien iät ja sijoituspaikat 31.12.2019 (Heino, Lappalainen, Ranta ja Weckroth, 2021, s.102).



Kuvio 2 Asiakkaiden ikäjakauma yksiköissä (Heino, Lappalainen, Ranta ja Weckroth, 2021, s.102).

Yksiköissä suurin ikäjakautuma on 12–15 ja 16-17 vuotiaat lapset. (Heino, Lappalainen, Ranta, Weckroth, 2021, s. 102) Yksikön ikäjakautuma kannattaa suunnitella profiointivaiheessa niin, että se toimii ja asiakkaita tulee olemaan tarpeeksi. Tuki-Valkku Oy:n yksikössä ikäjakautuma tulee olemaan 10-18 vuotiaat, sillä lapset voivat jakaa iän mukaan eri kerroksiin.

Markkinoilla on paljon isoja yrityksiä ja ketjuja. Pienet ammatilliset perhekodit ja lastenkodin jäävät heidän jalkoihinsa. Isoilla ketjuilla on tapana tuijottaa yleensä taloudellista tulosta, joka myös ohjaa heidän toimintaansa liian vahvasti. Kilpailu on kovaa ja vuorokausihinnat ovat hiottu niin alas, että heidän sijoituspaikkansa täyttyvät, kulut peittyvät, mutta kasvatus ja hoitotyö kärsii. Yleensä näissä laitoksissa on esimerkiksi

henkilökunnan määrä hiottu työvuoroihin niin alas kuin mahdollista. Isot ketjut tarjoavat ison variaation hienoja hoitomuotoja ja näyttöön perustuvia interventioita. Markkinointi isolla mittakaavalla kasvattaa luottamusta työskentelyyn palvelun tilaajille. Isojen ja pienempien ketjujen välillä oleva ero on se, että pienet panostavat enemmän laatuun ja arkisen toiminnan eettiseen sitoutuneisuuteen ja lapsen etuun. Pienten yritysten on myös vastattava erityistarpeiden kysyntään sekä erikoispalveluiden kysyntään. Erikoispalveluilla erotutaan kilpailijoista. Tutkijat ja palveluiden tilaajat ovat myös tietoisia palveluiden laatueroavaisuuksista sekä työn tuloksista. (Heino, Lappalainen, Ranta, Weckroth, 2021, s. 70)

Tuki-Valkku Oy:ssä tarjotaan esimerkiksi palvelua tai toimintaa mitä missään muussa laitoksessa tai avohuollon toiminnassa ole niin ammattimaisesti tarjottu. Tämä palvelu on kalastusopaspalvelu. Yrityksessä työskentelee kalastusopas ja lisää oppaita olisi suunnitelmassa palkata. Yrityksellä on ammatillinen kalusto kalastusopaspalveluiden tuottamiseen. Yrityksemme panostaa green care-toimintaan, joka sisältää kalastusopaspalvelut, eläinavusteiset ja eräseikkailupalvelut.

2.2 Lastensuojelulaitoksen profilointi

Lastensuojelulaitoksen profilointi on tärkeää. Profiloinnilla tarkoitetaan sitä, minkä hoitotason lastenkodista on kysymys. Profiloinnit on jaettu seuraavasti. Ammatillinen perhekotihoito, perustason laitoshoido, erityistason laitoshoido ja vaativan tason laitoshoido. (Heino, Lappalainen, Ranta, Weckroth, 2021, s. 102) Profilointi kertoo myös minkälaista kasvatustyötä ja toimintaa yritys tarjoaa. Mitkä ovat yrityksen erikoisosaaminen ja minkä ikäisille asiakkaille sijaishuoltoa järjestetään. Erikoistuminen on nykyään yleistä lastensuojelulaitoksissa. Erikoistumisella tarkoitetaan erityisosaamista esimerkiksi neuropsykiatrasta osaamista, joka on jokaiselle hoitotason sijaishuoltopaikalle tärkeää. Erikoistuminen voi sisältää monenlaisia työmenetelmiä Green care luonto lähtöistä seikkailukasvatusta, psykiatrasta osaamista tai päihdetyötä. Tuki-Valkku Oy on perustamassa perustason lastenkotia. Asiakkaiden ikähaarukka on 10–18-vuotiaat lapset ja nuoret. Joissakin sijaishuoltopaikoissa on käynyt ilmi, että he ovat muuttaneet profilointiaan perustasosta erityiseen tasoon kysynnän vuoksi.

Profilointi on tärkeää ja siitä kiinni pitäminen asiakkaita valitessa ja sisään ottaessa on erityisen tärkeää. Lastenkodin hoito- ja kasvatustyö tulee hyvin haasteelliseksi, mikäli jokin asiakas ei sovellu laitoksen omaan profilointiin. Esimerkiksi erityisen hoidon tai vaativan hoidon piiriin kuuluva asiakas, jolla on vakava päihdeongelma, rikollistaustaa ja väkivaltaisuutta muuttaa perustason lastenkotiin tuo hän tullessaan monia eri haasteita. Näitä haasteita voisi olla esimerkiksi riittävän hoidon puuttuminen, impulsiivisuus, päihteet, rikollisuus ja väkivalta. Nämä seikat ovat yleensä pois sulkevia asioita asiakkaan suhteen perustason sijaishuoltopaikoissa. Päihteet, impulsiivisuus ja väkivalta voivat aiheuttaa muihinkin asiakkaisiin oirehtimista ja epävakautta. Vaarana on, että sijaishuollon arjen turvallisuus ja vakaus kärsii. Erityisen ja vaativan tason paikoissa on henkilökunnan määrä mitoitettu runsaammaksi kuin perustason ja näissä sijaishuoltopaikoissa on varauduttu edellä mainittuihin haasteisiin. ”Henkilöstön riittävästä määrästä, osaamisesta ja perehdytyksestä on huolehdittava siten, etteivät niihin liittyvät puutteet aiheuta rajoitusten käyttämistä, lapsen turvallisuutta vaarantavia ja ihmisarvoa alentavia rajoitustoimenpiteiden toteuttamistapoja ja käytäntöjä” (Finlex, lastensuojelulaki, 2007). Tämä näkyy myös vuorokausihinnoissa. (Heino, Lappalainen, Ranta, Weckroth, 2021, s. 104) Tästä syystä perustason lastenkodeissa muut asiakkaat voisi kärsiä aikuisen huomion puutteesta haasteellisissa tilanteissa. Valitettavasti Suomessa on tämän tyyliä tapauksia paljon, koska raha ratkaisee liian paljon ja paikat täytetään mahdollisimman pian asiakkaan löydyttyä. Päätävällä sosiaalityöntekijällä on myös vastuu sijaishuoltopaikkoja valittaessa, että jokainen lapsi ja nuori saa omien haasteita vastaavan sijaishuoltopaikan järjestettyä. Jokaisella sijaishuoltoa järjestävällä taholla on vastuu kaikista heidän lastenkotinsa nuorista, jotka asuvat heidän lastensuojelulaitoksissaan. Yhteistyö sosiaalityöntekijöiden kanssa on tärkeää, että jokaisen asiakkaiden tarpeet tulee täytettyä niin, että se on lapsen ja nuoren parhaaksi. Hyvä yhteistyö auttaa luomaan molemmin puolisen luottamuksen. Uuden lapsen/nuoren sisään ottaessa sijaishuoltopaikkaan huomioidaan seuraavia asioita, jotka vaikuttavat lapsen sisään ottamiseen

- ”Aktiivinen vakava huumausaineidenkäyttö on poissulkeva kriteeri
- Osasto on tarkoitettu pitkäaikaisesti sijoitetuille lapsille, jotka pitävät paikkaa kotinaan. Emme siis ota voimakkaasti oireilevia tai voimakkaasti käytöshäiriöisiä lapsia/nuoria.

- Neuropsykiatristen vaikeuksien osalta emme mielellämme ota samanaikaisesti montaa erityistä tukea tarvitsevaa samanaikaisesti, varsinkin, jos lapset
- käyttäytyvät väkivaltaisesti.
- Emme ota useita erittäin haastavia lapsia samaan aikaan, emmekä liian samantyyppisesti oireilevia lapsia.
- Olemme perhehoidon luvilla toimiva perhekoti, joten meillä ei ole oikeutta rajoitustoimenpiteisiin, näin ollen emme voi ottaa lapsia, jotka oireilevat esim. väkivaltaisesti.
- Olemme pyrkineet rajaamaan asiakaskunnasta pois huumeiden käyttäjät, erittäin väkivaltaisesti käyttäytyvät lapset, sekä psyykkisesti sairaat lapset (emme psyykkisesti oireilevia lapsia). Koska olemme vastuussa työstämme niille lapsille, jotka jo asuvat yksikössä.” (Heino, Lappalainen, Ranta, Weckroth, 2021, s. 112) Näitä kriteereitä myös yrityksemme noudattaa.

Profiloimiseen sisältyy myös se, että minkä tyyppisiä sijaishuollon sijoituksia yritys tarjoaa. Sijoitus muotoja on kiireellinen, avohuollon ja huostaanotto. Sijoituksia on lyhyt kestoisia ja pidempikestoisia. Esimerkiksi kiireellisen sijoituksen kesto on 30 päivää ja lapsen edun vaatiessa sitä voidaan jatkaa erillisellä päätöksellä toiset 30 päivää. Yritys voi tarjota arviointia ja päivystystoimintaa hyvinvointialueille. Lastensuojelu 24/7 Yksiköt raportin mukaan osallistuneista sijaishuoltopaikoista tarjosi 81 prosenttia pitkäaikaista hoitoa ja kuntoutusta lapsille.” (55 %) yksiköistä tarjosi myös lyhytaikaista hoitoa, kasvatusta ja kuntoutusta. 45 % vastaajista tarjosi samaan aikaan paikkaa sekä pitkä- että lyhytaikaiseen sijoitukseen. Vastaajista noin joka kolmas (36 %) tarjosi vain yhdenlaista palvelua. Esimerkiksi asuinyksikköjä, jotka tarjosivat vain pitkäaikaista sijoitusta, oli 69 (noin 30 %). Lisäksi hieman yli 20 % tarjosi päivystys- ja vastaanottopalveluja.” (Heino, Lappalainen, Ranta, Weckroth 6/2021. s. 102)

Lasten ja perheiden tarpeen arviointi kuuluisi tehdä sosiaalityöntekijä, eikä sitä palvelua voisi ostaa lain mukaan palveluiden tuottajilta tai delegoida heille. Arviointeja tehdään raportin mukaan yksiköissä. Raportissa ei selvinnyt kuinka paljon. Haastattelin sosiaalityöntekijä Niina Viljasta ja hän kertoi, ettei arviointeja suoriteta Porin lastensuojelussa muut, kuin sosiaalityöntekijät.

Tuki-Valkku Oy:n perustettavassa lastenkodissa tarjotaan pitkäaikaista hoito ja kuntoutusta lapsille. Asiakkaiden ikäryhmä on 10–18-vuotiaat lapset ja nuoret. Sijaishuollon lisäksi toimii jo toiminnassa oleva lasten ja nuorten avohuollon palvelut. Sijaishuollon järjestyessä tulee avohuoltoon myös jälkihuolto.

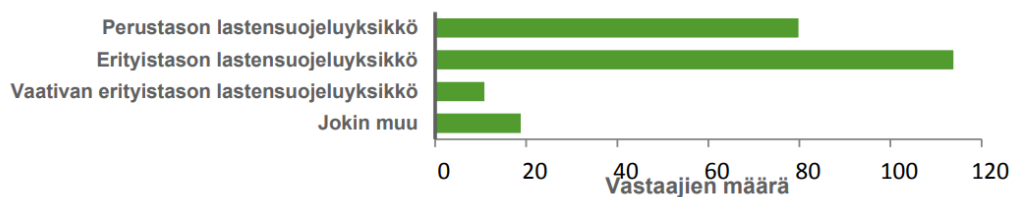
3 TYÖSKENTELYMENETELMÄT JA TOIMINTA

Lastensuojelulaitokset ovat alkaneet kehittää palveluitaan erikoistumalla ja hoitomenetelmillä 2000 luvusta lähtien. Näin pyritään vastaamaan lasten ja nuorten vaativiin tarpeisiin. Erikoistumisen yleisiä osa-alueita on päihde, mielenterveys ja neurologiset häiriöt. Erikoistumista vaaditaan jo perustason lastensuojelulaitoksesta lähtien. Henkilökunnan osaaminen pitää olla vaativan tason luokituksen tasolla. Vaativan tason laitoshuolto eroaa henkilöstömäärällä, hinnalla ja palvelun sekä hoidon sisällön erikoistumisella.

Heino, Lappalainen, Ranta ja Weckroth (2021) mukaan lastensuojelun 24/7 -raportin mukaan vaativalla tai erityistason laitoshoidolla tarkoitetaan käytännössä sijaishuollon palvelua, johon ohjautuu enemmän tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria kuin muuhun laitoshoittoon.

"Vaativan sijaishuollon palvelu voi tarkoittaa lapsen pysyvää sijaishuoltopaikkaa tai sijaishuollon aikaista intensiivistä EHO-jaksoa." (Heino, Lappalainen, Ranta, & Weckroth, 2021, s. 113).

Yli puolet asuinyksiköistä määritteli toimintansa kuuluvan erityistasolle. Kolmannes (36 %) määritteli toimivansa perustasolla, ja näiden joukossa oli paljon perhekoteja. Muutama yksikkö (11 %) katsoi yksikön toiminnan vastaavan vaativan erityistason lastensuojelua.



Kuvio 3. Perustason ja erityistason lastensuojeluyksikkö on yleisempiä yksiköitä.

Tuki-Valkku Oy ottaa huomioon valmiuden muuttaa perustason yksikkö tarvittaessa erityistason yksiköksi. Kysyntä määrää sen, muutetaanko sijaishuollon toimintaa vaativammaksi. Isoimmat huomioon otettavat asiat yksikön muunnokseen liittyen ovat henkilökunnan erikoisosaaminen ja määrä. Tämä otetaan jo ajoissa huomioon vakituisia henkilöitä valittaessa työsuhteeseen.

Tuki-Valkku Oy

lastensuojelulaitos erikoistuu neurologisiin häiriöihin ja neuropsykiatriseen valmentamiseen sekä käytöshäiriöasiakkaille. Päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivien nuorten valmius ottaa sisään laitokseen on huomioitava, mikäli paikka muuttuu esimerkiksi erityistason yksiköksi. Henkilöstön erityisosaaminen pitää vastata näihin haasteisiin.

Lastensuojelulaitoksemme erikoistuu neurologisten häiriöiden lisäksi myös muihin menetelmiin. Näitä menetelmiä ovat muun muassa Green Care -toiminta, Art-ryhmä (Aggression Replacement Training) sekä harrastusryhmät. Lisäksi kasvatustyössä näkyy voimakkaasti ravitsemuskasvatus.

3.1 Neuropsykiatrinen valmentaja

Neuropsykiatrinen valmentajakoulutus on yksi tärkeimmistä koulutuksista työskennellessä neurologisia haasteita omaavan lapsen tai nuoren kasvatustyössä. Neurologisia diagnooseja ovat muun muassa ADHD, ADD, Aspergerin syndrooma ja Touretten syndrooma. Neuropsykiatrinen valmentaja tukee, ohjaa ja kasvattaa erilaisten arkeen sekä elämään liittyvissä asioissa. Neuropsykiatrisen valmentajan työote on ratkaisukeskeinen, ja sitä sovelletaan myös päihde- ja mielenterveyskuntoutujien kanssa. (Neuropsykiatriset valmentajat, n.d.)

3.2 Green care

Green Care -toiminnalla pyritään edistämään hyvinvointia ja parantamaan elämänlaatua luontoa hyväksi käyttäen. Green Care -toimintaan voidaan liittää muitakin työskentelymenetelmiä sekä terveystoimintaa ja hyvinvointipalveluja. Maaseutu- ja eläinavusteinen toiminta on usein osa Green Care -toimintaa. "Näitä ovat muun muassa ratsastusterapia ja sosiaalipedagoginen hevostoiminta, sosiaalinen ja terapeutin puutarhatoiminta, maatilojen kuntouttava toiminta sekä ekopsykologian menetelmät. Toimintaa harjoitetaan tavoitteellisesti, vastuullisesti sekä ammatillisesti" (Green Care Finland, n.d.).

Green care on luokitellut kaksi laatumerkintään toiminnan kysynnän ja luotettavuuden varmistamiseksi. Nämä merkinnät ovat Luonto hoiva ja Luonto voima. Luonto voima-laatu-merkintä on suunnattu kasvatustyöhön.

Tuki-Valkku Oy:ssä green care toiminta liitetään moneen toimintaan. Green care toiminta näkyy neuropsykiatrisessa valmennuksessa ja kasvatustyössä vahvasti. Luonnosta haetaan rauhallista ja häiriöitä poistavaa ympäristöä rauhoittumiselle. Lapsille haetaan hyvinvointia luontoa hyväksi käyttäen sekä opetellaan kunnioittamaan luontoa. Lastensuojelulaitoksessa sekä avopalveluissa käydään paljon kalastamassa kalastusoppaan kanssa. Sijaishuollossa on tarkoitus järjestää kalastuskerho toimintaa. Kalastuskerho kokoontuu kerran viikossa, jossa kalastetaan ja puuhaillaan kaikkea kalastuksen ympärillä sekä erätaitoja oppiessa. Tuki-Valkku Oy tarjoaa eläinavusteista toimintaa koirien ja hevosten kanssa. Puutarhatoimintaa toteutetaan lastenkodin omassa puutarhassa kasvattaen hyötykasveja sekä ylläpitämällä kaunista pihaa ja elinympäristöä.

3.3 Art, Aggression Replacement Training

ART (Aggression Replacement Training, aggressiokorvauskoulutus) on menetelmä, joka tähtää toiminnallisten harjoitusten kautta sosiaalisen, hyväksytyyn käyttäytymisen vahvistumiseen. Tavoitteena on, että nuori kehittyy moraalisessa ajattelussa, oppii parempaa itsehillintää ja uusia sosiaalisia taitoja tullakseen toimeen jokapäiväisessä elämässä. ART

lähtökohta on, että sosiaalista, yhteisön hyväksymää käyttäytymistä voidaan opettaa ja oppia (Suomen ART, n.d.).

ART:ssa on harjoitteita kolmella tasolla:

- vihanhallinta, tunnetaso
- sosiaaliset taidot, käyttäytymisen taso
- moraalinen perustelu, arvojen ja ajattelun taso

Harjoitteet on suunniteltu tehtäviksi ryhmässä. ART on avuksi, kun nuoren tai aikuisen käyttäytyminen on epäsosiaalista: liiallisen vetäytyvää tai aggressiivista. (Suomen ART, n.d.)

3.4 Harrastusryhmät

Tuki-Valkku Oy:n lastensuojelulaitoksessa toiminnallinen ja mielekäs arki on tärkeää. Mielekäs toiminta arjessa johtaa parempiin valintoihin elämässä. Kasvatustyössä kannustetaan aktiiviseen elämäntapaan ja liikunnallisuuteen. Tämä tukee kasvua ja kehitystä sekä antaa iloa ja onnistumisen kokemuksia. Harrasteryhmiä järjestetään kysynnän mukaan. Kysyntä selvitetään nuortokokouksissa ja mikä nuoria kulloinkin harrastus kiinnostaa. Harrastusryhmät ovat esimerkiksi liikunta, kädentaito, eräseikkailu, kalastus, taide, musiikki, ruuanlaitto ja leivonta. Lisäksi uusia ideoita ja aihealueita otetaan huomioon ja kehitetään uusia. Jokaiselle lapselle pyritään löytämään mielekäs, kiinnostava ja iloa antava harrastus.

3.5 Ravitsemuskasvatus ja hyvä arki

Ravitsemuskasvatus ja arjen hallinnan taidot ovat vahvasti läsnä kasvatustyössä. Terveellinen ja oikeanlainen ravinto esimerkiksi ADHD lapselle hoito- ja kasvatustyössä on tärkeässä roolissa. Ravinnon lisäksi tärkeässä roolissa on nukkuminen, liikkuminen ja strukturoitu arki. Kun nämä asiat ovat kunnossa, nähdään varsinaisen lääkehoidon ja muiden työskentelymenetelmien tarpeet.

Media ja sosiaalinen media tarjoaa paljon erilaisia suosituksia ja neuvoja ravinnon suhteen, mutta usein olen törmännyt epäoleelliseen ja väärään tietoon oikeanlaisesta ravinnosta ja sen vaikutuksista. Ravinnolla on suuri merkitys ihmisen hyvinvoinnin ja terveyden suhteen. Kaikki mitä väitetään olevan terveellistä tai ravitsevaa ei sitä välttämättä ole. Lapsille olisi tärkeää tuoda tietoisuutta siitä, miten ihmisen elimistö ja solut toimii ja miten itseään kannattaa ruokkia. Kun syy ja seuraussuhde on tietoisuudessa, se motivoi lasta tekemään asioita oikein.



Kuva 1. Terveellinen ravitseva ruoka.

4 PUITTEET KUNTOON

4.1 Laadun valvonta

Lastensuojelulaitoksessa tulee olla lain määräämä omavalvontasuunnitelma. Omavalvonnan lisäksi laatua voidaan mitata erilaisilla sertifikaateilla, joita ulkopuolinen taho valvoo. Yleisin sosiaalialalla käytetty sertifikaatti on ISO 9001. Hyvinvointialueiden kilpailutuksissa vaaditaan myös Vastuu Groupin "Luotettava kumppani" -raportti ja laatumerkki. Vastuu Groupin raportissa näkyvät yrityksen taloustiedot, omistajat ja verotustiedot (Kiwa, n.d.; Vastuu Group, 2024).

Omavalvontasuunnitelma on pakollinen suunnitelma kaikissa lastensuojelulaitoksissa, ja se tulee olla kaikkien nähtävillä. Omavalvontasuunnitelma varmistaa laadukkaan hoito- ja kasvatustyön sijaishuollossa asiakasturvallisesti ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Suunnitelmassa ilmenee, miten palvelua tuotetaan ja valvotaan sekä miten ongelmatapauksiin puututaan. Henkilökunta arvioi omaa toimintaansa, kuuntelee asiakkaita ja omaisia hoitoon, kasvatustyöhön, turvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa asiakaspalautteet vastaan ja kirjaa ne omavalvontasuunnitelman ohjeiden mukaisesti.

4.2 Henkilökunta

Lastensuojelulaitoksessa tulee olla lain määräämä omavalvontasuunnitelma. Omavalvonnan lisäksi laatua voidaan mitata erilaisilla sertifikaateilla, joita ulkopuolinen taho valvoo. Yleisin sosiaalialalla käytetty sertifikaatti on ISO 9001. Hyvinvointialueiden kilpailutuksissa vaaditaan myös Vastuu Groupin "Luotettava kumppani" -raportti ja laatumerkki. Vastuu Groupin raportissa näkyvät yrityksen taloustiedot, omistajat ja verotustiedot (Kiwa, n.d.; Vastuu Group, 2024).

Omavalvontasuunnitelma on pakollinen asiakirja kaikissa lastensuojelulaitoksissa, ja se tulee olla kaikkien nähtävillä. Omavalvontasuunnitelman avulla varmistetaan laadukkaan hoito- ja kasvatustyön toteutuminen sijaishuollossa, asiakasturvallisuus ja asiakkaan tarpeiden mukaiset palvelut. Suunnitelmassa ilmenee, miten palveluja

tuotetaan ja valvotaan sekä miten ongelmatilanteisiin puututaan. Henkilökunta arvioi omaa toimintaansa, kuuntelee asiakkaita ja omaisia hoitoon, kasvatustyöhön ja turvallisuuden liittyvissä asioissa, sekä ottaa asiakaspalautteet vastaan ja kirjaa ne omavaltasuunnitelman ohjeiden mukaisesti.

Yrityksemme Tuki-Valkku Oy lastensuojelulaitokseen palkataan vähintään seitsemän vakituista työntekijää. Lisäksi hoito- ja kasvatustyötä tekevät yrittäjä itse yrityksen hallinnon lisäksi. Henkilökunnan koulutusrakenne on sosionomeja, lähihoitaja ja sairaanhoitaja. Lisäksi yksikössämme työskentelee sijaisena ja osa-aikaisena erityisopettaja. Erikoisosaaminen kuten psykologi ja lääkäripalvelut ostetaan ulkopuoliselta palvelujen tarjoajalta sekä käytämme kunnan palveluita. Neuropsykiatrinen valmentaja koulutus katsotaan rekrytoinnissa eduksi. Jokainen vakituinen työntekijä kuitenkin koulutetaan neuropsykiatriseksi valmentajaksi tarvittaessa. Rekrytointia suoritettaessa hakukriteereinä on työntekijän suhde luontoon, harrastukset, liikunnallisuus ja elämän tavat yleensä. Työkokemus katsotaan eduksi.

4.3 Toimipaikka

Lastensuojelulaitoksen toimipaikan kriteerit ovat vaativat. Tuki-Valkku Oy yksikön toimipaikka on lähes täydellinen. Yrityksemme ostaa toimipaikan omaksi. Kiinteistö on arkkitehdin suunnittelema laadukas iso omakotitalo. Talo on rakennettu vuonna 1972. Kiinteistössä on 300 neliötä asuintilaa ja kokonaisuudessaan tilaa löytyy 435 neliötä. Viihtyisiä ja toimivia asuintiloja on kahdessa kerroksessa. Huoneita on yhteensä kymmenen, joista tällä hetkellä kuusi on makuuhuoneita. Rakennuksessa on uima-allasosasto, joka remontoidaan nuorten huoneiksi. Yläkerrassa on kolme nuorten huonetta ja alakerrassa neljä. Kiinteistössä pitää olla tarpeeksi saniteettitiloja ja meiltä löytyy niitä neljä kappaletta. Tunnelmallisesta takkahuoneesta tehdään muunneltava takka/ryhmä/neuvotteluhuone. Talossa on alimmassa kerroksessa neljä autotallia. Autotalleihin on tarkoitus tehdä harrastustilaa verstaalle, punttisalille sekä yrityksen kalastusveneen säilytykselle. Lämmitysmuotona on edullinen maalämpö. Kiinteistö on toimiva, viihtyisiä ja laadukkaasti tehty. Tonttia on 7000 neliötä, joista osa on metsää. Pihassa on grillikatosta, terassia sekä piha on suojainen lähes ilman naapureita.

Talo on vanha, mutta se on laadukas ja rakennettu hyvin. Remontilta ei silti vältytä. Kaikkien suunniteltujen remonttien kustannukseksi olemme laskeneet noin 50 000–60 000 euroa. Remonttisuunnitelmassa on käytetty konsultaatiota rakennusalan ammattilaisilta. Remonttisuunnitelma sisältää kattoremontin, pesuhuone/saunaremontin, käytövesikapasiteetin lisääminen, allashuoneen muuntaminen makuuhuoneiksi, pintaremontit, ilmanvaihdon parantaminen, keittiön toimivuuden parantamisen, paloilmotittimien asentaminen, sähkökeskuksen ja sähköjohtojen uusimisen. Lisäksi kiinteistön lukkojen ja turvallisuuden parantaminen. Lisäksi kiinteistöön liittyen pitää teettää pelastus ja palosuunnitelma.

5 LUVAT JA VALVONTA

Yksityinen yrittäjä, joka tuottaa sosiaalipalveluja ympärivuorokautisesti, on haettava lupa toiminnalleen ennen toiminnan aloittamista. Mikäli toiminta muuttuu asuinyksikössä, tulee hakea uusi lupa. Lupa haetaan joko oman kunnan aluehallintovirastosta tai, jos yrittäjä toimii useammalla paikkakunnalla, lupa haetaan sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) (THL, n.d.; Finlex, n.d.).

Lupahakemuksessa on mainittava seuraavat tiedot:

1. Palvelujen tuottajan tiedot:
 - Nimi
 - Henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
 - Yhteystiedot
 - Yrityksen toimitusjohtajan tai muun liiketoiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot
2. Toimintayksiköiden tiedot:
 - Toimintayksiköiden nimet ja yhteystiedot, joita varten lupaa haetaan
3. Sosiaalipalvelujen sisältö ja tuottamistapa:
 - Haettavan luvan perusteella annettavien palvelujen sisältö, tuottamistapa ja suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä
4. Asiakaspaikkojen lukumäärä:
 - Asiakaspaikkojen määrä kussakin toimintayksikössä
5. Vastuuhenkilön tiedot:
 - Vastuuhenkilön nimi, henkilötunnus, yhteystiedot, koulutus, työkokemus ja tehtävä toimintayksikössä
6. Muu henkilöstö:
 - Muu henkilöstö, sen määrä ja koulutus
7. Rekisteröityminen työnantajarekisteriin:
 - Tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettuun työnantajarekisteriin
8. Toiminnan aloittamispäivä:
 - Toiminnan suunniteltu aloittamispäivä
9. Asiakastietojen käsittely ja säilytys:
 - Asiakasasiakirjojen säilyttämispaikka
 - Selvitys asiakasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista
 - Rekisterinpidosta vastaava henkilö
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 20 §4 momentissa tarkoitettu tietosuojavastava

10. Palvelujen laatu ja turvallisuus:

- o Palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

(Laki yksityisestä sosiaalipalvelujen tuottamisesta, 2011)

Aluehallintaviraston on suoritettava tarkastus ympärivuorokautisen sosiaalipalveluja antavan yksikköön mahdollisimman pian lupahakemuksen lähettämisen jälkeen ja ennen toiminnan aloittamista.

Lupa myönnetään sosiaalialan palveluiden tuottajalle, mikäli toimintayksikkö täyttää säädetyt edellytykset ja pystyy vastaamaan taloudellisiin edellytyksiin asianmukaisesti. Mikäli palvelujen tuottajalla on verovelkoja, saatavia ulosotossa tai hän on konkurssissa ja saatavia enemmän kuin maksukykyä voidaan katsoa ettei hän pysty hoitamaan taloudellisia edellytyksiä asianmukaisesti.

Luvasta tulee ilmetä palvelujen sisältö, toiminnan laajuus ja palvelujen tuottamistapa. Lupaan voidaan liittää asiakasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintatavoista (Finlex, 2011).

Valvontaviranomaisen on suoritettava yksityisten sosiaalipalvelujen valvontaa ensisijaisesti antamalla ohjausta, neuvontaa palveluiden tuottajille. Valvontaviranomainen seuraa palveluiden kehittymistä yhteistyössä yrittäjän kanssa (Finlex, 2007).

Toimintakertomus pitää luvan saaneen sosiaalipalvelujen tuottajan toimittaa joka vuosi valvontaviranomaiselle. Toimintakertomuksessa ilmoitetaan henkilökunnassa, toimitiloissa tai toiminnassa tapahtuneet muutokset (Finlex, 2007).

Valvontaviranomaisella on oikeus tarkistaa toimitilat ja toiminnan, mikäli tarkastukselle on perusteltu syy. Tarkastus voidaan tehdä ilmoittamatta siitä etukäteen. Tarkastajan on päästävä asuinyksikön kaikkiin tiloihin. Tarkastajalle on hänen vaatiessaan toimitettava kaikki ne asiakirjat ja jäljennökset, jotka tarkastuksen suorittamiseksi ovat

tarpeellisia. Tarkastaja saa ottaa valokuvia ja tarkastuksessa saa olla mukana tarvittavat asiantuntijat (THL, 2024; Finlex, n.d.).

Mikäli tarkastuksen aikana huomataan lieviä puutteita tai huomautettavaa esimerkiksi lainvastaisesta toiminnasta tai huonosta hallintotavasta, voi tarkastaja asettaa vastuuhenkilölle huomautuksen. Jos huomautus on riittämätön ja toiminnan laiminlyönti edellyttää toimenpiteitä, tarkastaja voi asettaa määräyksiä puutteiden korjaamiseksi. Määräyksiin asetetaan määräaika, jonka aikana tarpeelliset toimenpiteet ja korjaukset on suoritettava. Toiminta asuinyksikössä voidaan keskeyttää ja asettaa käyttökiellon, jos asiakasturvallisuus vaarantuu. Toimintakielto voidaan asettaa kokonaan koskien koko toimintaa tai vain määrättyä osaa asuinyksikössä. Pakkokeinona voidaan käyttää uhkasakkoa (Lastensuojelulaki, 2024).

6 LIIKETOIMINTASUUNNITELMA

Liiketoimintasuunnitelma on yritykselle tärkeä dokumentti. Liiketoimintasuunnitelmassa kerrotaan nimensä mukaisesti liikeidea eli mitä yrityksessä tehdään, miten se toimii ja miten sitä hallinnoidaan sekä paljon se tuottaa. Liiketoimintasuunnitelmassa on talouslaskelmia ja mahdollisimman tarkkaan kuvattu yrityksen toimintaa aiheittain. Suunnitelmassa on kuvattu mahdolliset riskit ja suunnitelmat varautua niihin. Suunnitelmat sisältää myös tulevaisuuden suunnitelmat ja mahdolliset laajennukset.

Liiketoimintasuunnitelmaa käytetään yhteistyökumppaneita hankittaessa sekä tärkein ja oleellisin syy on yrityksen rahoitushankkeet. Liiketoimintasuunnitelma pitää olla uskottava ja luottamusta herättävä.

Tuon työssäni osan omasta liiketoimintasuunnitelmasta esille, mutta liikesalaisuuksien vuoksi en halua julkaista koko liiketoimintasuunnitelmaa. Julkaisematta jätän taloudellisia asioita ja tuon pelkästään haluamiani yleisiä asioita julki. Oma liiketoimintasuunnitelman sisällysluettelo näyttää tältä

SISÄLLYS

1. LIIKEIDEA

1.1 Perustiedot yrityksestä

1.2 Palvelun kuvaus

1.3 Asiakkaat

2. TOIMIALA

2.1 Työntekijät

2.1.1 Vesa Huhtanen

2.2 SWOT-analyysi

2.2.1 Vahvuudet

2.2.2 Heikkoudet

2.2.3 Mahdollisuudet

2.2.4 Uhat

2.3 Markkinatilanne

3. TAVOITTEET

3.1 Lyhyen- ja pitkän aikavälin tavoitteet

3.2 Kehittyminen alalla

3.3 Tulevaisuus

4. TALOUSSUUNNITELMA

4.1 Rahoituslaskelma

4.2 Kannattavuuslaskelma

Liiketoimintasuunnitelmassa on annettu tulevalle lastensuojelulaitokselle työnimeksi ”Vesala”. Lastensuojelulaitosta ei nimetä Vesalaksi vaan nimi on toistaiseksi salainen.

1.1 Perustiedot yrityksestä

Lastensuojelulaitos Vesala toimii Porissa Tuki-Valkku Oy:n alaisuudessa tytäryhtiönä tai Tuki-Valkku Oy Y-tunnuksen alaisena. Tuki-Valkku Oy on toiminut sosiaalialan

avopalveluiden tuottajana vuodesta 2018. Vesala tarjoaa kuntien hyvinvointialueille ympärivuorokautisia sijaishuollon palveluita. Yritykset tukevat toinen toistaan ja tarvittaessa tarjoaa palveluitaan kysynnän mukaan puolin ja toisin.

1.2 Palvelun kuvaus

Vesala tarjoaa sijaishuollon palveluita kodin ulkopuolelle sijoitetulle lapselle tai nuorelle. Sijoitus voi olla kiireellinen, avohuollon väliaikainen sijoitus tai huostaanotto. Ensisijaisesti sijoitusten luonne tulee olemaan avohuollon väliaikainen sijoitus tai huostaanotto, eli pidempi jaksoisia hoito-jaksoja. Kiireelliset sijoitukset arvioidaan tapauskohtaisesti. Vesalassa tulee olemaan seitsemän asiakaspaikkaa 10-18 vuotiaille lapsille ja nuorille. Vesalan tarkka profilointi suoritetaan myöhemmin. Vesalan yksi vahvuus on neuropsykiatrinen osaaminen ja tuntemus kasvatustyössä. Vesala erottuu myös muista lastensuojelulaitoksista työmenetelmillä. Näitä työmenetelmiä on mm. luonto ja seikkailukasvatus (Green care), liikuntakasvatus, tunne ja sosiaalisia taitoja vahvistavat työmenetelmät. Vesalassa käytetään myös eläinavusteisia työmenetelmiä, joissa käytetään koiria, kissoja ja hevosia avuksi.

1.3 Asiakkaat

Asiakkaat ovat henkilöitä/perheitä, jotka tarvitsevat kodin ulkopuolista tukea elämäänsä. Nuorella voi olla esimerkiksi haastava tilanne kotona, suhde vanhempaan kriisiytynyt, vanhempien voimavarat ja keinot ovat vähissä kasvatustyössä sekä arjen hoitamisessa. Asiakas tai hänen perheensä on kokenut traumaattisen kokemuksen, josta heidän on eheydyttävä. Asiakkaalla ilmenee koulukäymättömyyttä tai haasteita käydä koulussa. Lisäksi päihteet voivat olla ongelma tuettavalle. Sijoituksen syyt ovat aina yksilöllisiä ja jokaiselle asiakkaalle tehdään oma kasvatus- ja hoitosuunnitelma. Tässä suunnitelmassa on yksilölliset välitavoitteet ja tavoitteet sekä suunnitelma siitä, miten asiakkaan kanssa työskennellään, koulunkäyntisuunnitelmat, hoitosuunnitelmat tuen tarpeista. Suunnitelmassa on nuoren omat henkilökohtaiset suunnitelmat ja tavoitteet sekä suunnitelma siitä, miten hänen perheensä kanssa työskennellään.

Tavoitteena on tehdä yhteistyötä sijoitetun nuoren vanhempien, perheen sekä läheisten kanssa tiiviisti. Tavoitteena on aina mahdollisuuksien mukaan yhdistää lapsi/nuori ja perhe uudelleen ja pitää olemassa oleva yhteys. Kun lapsi muuttaa sijoituksen jälkeen takaisin kotiin hänellä on mahdollisuus ja oikeus saada jälkihuoltoa, jolla varmistetaan

kotiutuminen ja hyvä arki kotona. Jälkihuollon tarjoaa Vesala Oy ja Tuki-Valkku Oy:n työntekijät.

2 TOIMIALA

2.1 Työntekijät

Vesala Oy:n toimitusjohtaja ja omistaja on Vesa Huhtanen. Huhtanen toimii hallinnollisissa tehtävissä sekä hoito- ja kasvatustyön tehtävissä. Huhtasella on myös vastuu Vesala Oy:n toiminnasta. Toinen työntekijä on Johanna Huhtanen, joka toimii hoito- ja kasvatustyön tehtävissä. Lisäksi palkataan 7 muuta työntekijää. Työntekijät ovat jo tiedossa sekä sijaislistaa on kerrytetty ammattitaitoisilla ja luotettavilla työntekijöillä.

2.1.1 Vesa Huhtanen

Vesa on päihde- ja mielenterveystyöhön suuntautunut lähihoitaja ja lapsiin ja nuoriin suuntautunut sosionomi (AMK). Vesa on opiskellut myös neuropsykiatrinen valmentajaksi. Hänellä on viidentoista vuoden työkokemus lastensuojelulaitoksessa työskentelystä. Hän on työskennellyt kasvatus- ja hoitotyön ohjaajana lastenkodissa, jälkihuollossa sekä avopalveluissa ammatillisena tukihenkilönä. Toimenkuvaan on kuulunut erilaisten ryhmien, esimerkiksi liikunta- ja tunteidenhallintaryhmien vetäminen, kasvatustyön ohessa. Vesa on toiminut myös aikuisten tukiasuntolassa ohjaajana sekä avopalvelun ohjaajana, joissa asiakkaina oli päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiviä henkilöitä. Vesalla on myös merkonomin tutkinto, joka on vahvuus yrittäjänä toimimisessa, talous- ja hallintopuolen asioiden hoitamisessa.

Vesa on kolmen lapsen isä, josta hän on saanut arvokasta kasvattajakokemusta myös työtä ajatellen. Vanhemmuus on tuonut kykyä nähdä ja eläytyä lasten/perheen asioihin uudella tavalla, myös vanhempien näkökulmasta. Vesalla on ART (Aggression replacement training) -ohjaajakoulutus (koulutus vihanhallintaryhmien vetämiseen). Hän on järjestänyt lukuisia leirejä lastensuojelun asiakkaille ja lisäksi hänellä on monen vuoden kokemus myös Kokemäen Pitkis Sport- urheiluleirillä toimimisesta. Vesa on myös valmentanut salibandyä FBT Karhujen 07-pojissa kuusi vuotta ja on itsekin urheilullinen. Hän on harrastanut muun muassa kilpatasolla uintia, kamppailulajeja, jalkapalloa sekä salibandyä. Myös frisbeegolf on hänelle tuttu laji, joka on nyt ollut myös

nykyisten asiakkaiden suosiossa. Vesalla on asiantuntemusta myös kuntosalii- sekä fyysikkaharjoittelusta. Tällä hetkellä Vesa harrastaa lenkkeilyä sekä kuntosalilla käyntiä. Myös kalastus ja metsästys ovat lähellä sydäntä ja Vesa toimiikin myös kalastusoppaana. Nämä palvelut ovat tarjolla myös Vesala Oy:n nuorille.

2.2 SWOT-analyysi

2.2.1 Vahvuudet

Vesalla on pitkä kokemus lastensuojelusta. Kokemusta on kertynyt hyvin erilaisista asiakkaista, perheistä ja haasteellisista tilanteista, niin nuorten elämässä kuin perhedynamiikassakin. Vesalla on kokemusta myös päihde ja mielenterveyspuolelta. Koulutus sekä erityisesti monipuolinen kokemus antavat hyvät eväät ohjata ja auttaa erilaisista lähtökodista tulevia lapsia/nuoria. Monipuolinen osaaminen on Vesala Oy:n vahvuus. Vesalla on myös kattava tuntemus alan hyvistä työntekijöistä ja ammattilaisista, jotka ovat halukkaita tulemaan töihin Vesala Oy:n palvelukseen. Vesa tunnetaan jo Satakunnan hyvinvointialueella luotettavana avopalvelujen tuottajana.

Meillä Vesala Oy:ssä on suuri motivaatio ja ammattitaito työmenetelmiseen tehdä tuloista lastensuojelun palveluiden tarjoajana kasvatustyössä. Meidän lastensuojelulaitoksemme erottuu muista positiivisessa muodossa niin paikkana sekä ammattitaidollaan. Omaohjaajatyö ei ole vain poseerausta paperilla vaan siihen panostetaan oikeasti. Omaohjaajatyö sekä laadukas työskentely kokonaisvaltaisesti takaa hyvät tulokset yrityksessämme. Hyvillä tuloksilla takaamme yrityksemme menestyksen ja jatkuvuuden.

2.2.2 Heikkoudet

Toiminnan heikkoutena pidämme sitä, ettei asiakaspaikat eivät välttämättä täyty heti Vesalan auettua. Teemme kattavaa markkinointia tämän tilanteen minimoimiseksi. Tavoitteena on kuitenkin saada paikat täytettyä, ennen kuin Vesala Oy avataan. Tähän markkinointityöskentelyyn kuuluu kutsuvierastilaisuudet sosiaalityöntekijöille Satakunnan, Tampereen, Turun ja Pääkaupunkiseudulle. Käyn myös esittelemässä Powerpointia apuna käyttäen sekä jakamassa esitteitä kyseisten paikkakuntien/hyvinvointialueiden sosiaalityöntekijöille. Tuki-Valkku Oy:n kattava yhteistyöverkosto seuraa yrittäjän myötä myös Vesala Oy:n saataville.

2.2.3 Mahdollisuudet

Yrityksellä on paljon kasvupotentiaalia, sillä työskentelyn laatuun panostetaan ja erotetaan muista. Vesalla on vankka tuntemus siitä, minkälaisella lastensuojelulaitoksella on kysyntää ja siihen vastataan. Vesala Oy ja Tuki-Valkku Oy tukevat toinen toisiaan monella eri tavalla. He täydentävät toistensa palveluita sekä kattavat tarvittaessa myös kuluja.

2.2.4 Uhat

Uhkana näemme esimerkiksi sairastumisen, jolloin työskentely on hankalaa tai jopa mahdotonta, riippuen sairauden laajuudesta, tyyplistä ja kestosta. Tähän uhkaan on varauduttu vakuutuksilla sekä hyvällä hallituksen varajäsenillä. Henkilöstön sairastumiselle varalle tai muulle äkilliselle tarpeelle olemme varautuneet kattavalla sijaishenkilöstöllä, joka on reservissä.

Talousasioita en avaa opinnäytetyössäni kovinkaan paljon. Lastensuojelulaitoksen perustaminen on kallista ja yrityksellä pitää olla paljon omaa varallisuutta investoituna hankkeeseen. Lisäksi rahoitusta pitää hankkia muualta. Tuki-Valkku Oy on säästänyt alusta asti tähän hankkeeseen, ja tähtäimenä pitkään ollut oma toimiva lastenkoti. Kuluja on paljon perustettaessa ja juoksevia kuluja kuukaudessa paljon. Henkilökunnan palkat ovat yksi suurimmista juoksevista kuluista, mutta henkilökunta on myös yrityksen voimavara, jolla työtä tehdään. Lisäksi ylläpitoon mahtuu paljon kuluja, jotka lisäävät riskiä siihen, että kulut tulevat maksetuksi. Vesalan toimintaa ohjaa ensisijaisesti kasvatustyön tulokset. Yritystoimintaan kuuluu hyvä taloudenhoito ja varojen kerryttäminen yrityksen kehittämisenkin vuoksi sekä luotettavuuden takaamiseksi.

7. POHDINTA

Tuki-Valkku Oy

toiminnan kehittämisessä ja suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon useita näkökulmia, erityisesti sijaishuollon palveluiden laatu, henkilöstön osaaminen ja asiakaslähtöisyys. Yritys on sitoutunut tarjoamaan ympärivuorokautista lastensuojelua, jossa

erityisesti nuorille, joilla on neurologisia ja neuropsykiatrisia haasteita, tarjotaan tukea elämänhallintaan ja arjen selviytymiseen. Tämänäyttöinen tuki vaatii paitsi asiantuntevaa henkilöstöä, myös monipuolisia toimintamalleja, joiden avulla voidaan vastata asiakkaille asetettuihin tarpeisiin.

Henkilöstö ja erikoistuminen

Tuki-Valkku Oy

työntekijöiden erikoistuminen neuropsykiatrisessa valmennuksessa ja lastensuojelutyössä on keskeinen osa toiminnan laatua. Erityisesti neuropsykiatrisen valmennus, joka tukee nuorten kehittymistä ja arjen hallintaa, vaatii koulutettua ja kokeneita asiantuntijoita. Esimerkiksi neuropsykiatrisen valmentaja voi tukea asiakkaita esimerkiksi ADHD, ADD, Aspergerin oireyhtymän ja Touretten oireyhtymän kanssa eläviä nuoria. Valmennusmenetelmien lisäksi on tärkeää, että henkilöstö on perehtynyt myös muihin erityisiin menetelmiin, kuten Green Care -toimintaan ja ART (Aggression Replacement Training) -koulutukseen, jotka osaltaan tukevat nuorten hyvinvointia ja sosiaalisten taitojen kehittymistä.

Green Care -toiminta ja hyvinvointi

Green Care -toiminta on Tuki-Valkku Oy:n tärkeä osa asiakkaidensa hyvinvoinnin tukemista. Luonnon ja eläinten avulla saavutetaan rauhoittumista ja hyvinvointia, jotka ovat erityisen tärkeitä nuorille, joilla on käytöshäiriöitä, neuropsykiatrisia haasteita tai traumaattisia kokemuksia. Kalastus, puutarhatoiminta ja eläinavusteinen työskentely tarjoavat nuorille paitsi mahdollisuuden rentoutumiseen, myös merkityksellistä tekemistä, joka tukee elämänhallintaa ja yhteisön jäsenyyttä. Näiden toimintojen hyödyntäminen on perusteltua erityisesti sijaishuollossa, jossa ympäristön ja toimintakulttuurin on tuettava nuorten kasvu- ja toipumisprosessia.

Laatu ja valvonta

Sosiaali- ja terveysalan palveluissa laatu on aina keskiössä, ja Tuki-Valkku Oy:n on tärkeää noudattaa lainsäädännön ja valvontaviranomaisten asettamia vaatimuksia. Toiminnan laatu varmistetaan muun muassa omavalvontasuunnitelmalla, joka sisältää

tarkat ohjeet toiminnan arvioinnille, asiakaspalautteiden keräämiselle ja mahdollisten ongelmatilanteiden käsittelylle. Omavalvonnan lisäksi Tuki-Valkku Oy voi käyttää ulkopuolisten sertifiikaattien, kuten ISO 9001 ja Vastuu Groupin "Luotettava kumppani"-laatumerkin, varmistamaan toiminnan korkeaa laatua ja vastuullisuutta.

Valvontaviranomaiset, kuten Valvira ja aluehallintovirastot, seuraavat sijaishuoltopalvelujen laatua ja turvallisuutta, ja niillä on oikeus suorittaa tarkastuksia, joiden yhteydessä mahdolliset puutteet ja riskit otetaan käsittelyyn. Mikäli toiminnassa havaitaan puutteita, niihin puututaan määräyksillä, jotka voivat sisältää jopa toiminnan keskeyttämisen, jos asiakasturvallisuus on vaarassa.

Haasteet ja kehittämismahdollisuudet

Vaikka Tuki-Valkku Oy:n

toiminta on suunniteltu asiakaslähtöisesti ja huolellisesti, alalla on aina haasteita, erityisesti asiakastarpeiden moninaisuuden ja toimintaympäristön jatkuvien muutosten vuoksi. Tuki-Valkku Oy voi kehittää toimintaansa entisestään parantamalla henkilökuntaan liittyvää koulutusta ja rekrytointia, erityisesti neuropsykiatrisen ja käytöshäiriöiden osaamisen osalta. Lisäksi Green Care -toiminnan laajentaminen ja uudet, asiakaslähtöiset toimintamallit voivat tukea asiakastyytyväisyyttä ja nuorten hyvinvointia entisestään.

Tuki-Valkku Oy:n

tulevaisuuden näkymät näyttävät lupaavilta, mutta jatkuva kehittäminen ja sopeutuminen lainsäädännön ja asiakastarpeiden muutoksiin on elintärkeää. Sosiaalialan kenttä on jatkuvassa muutoksessa, ja kyky reagoida muuttuviin olosuhteisiin ja tarpeisiin varmistaa, että organisaatio pystyy tarjoamaan turvallisia, laadukkaita ja asiakaslähtöisiä palveluja myös tulevaisuudessa.

Lähteet

Green Care Finland ry. (n.d.). Mitä on green care ja laatumerkinät. Haettu 22.5.2024, osoitteesta <https://www.gcfinland.fi>

Heino, T., Lappalainen, E., Ranta, H., & Weckroth, N. (2021). Lastensuojelun 24/7 yksiköt: Palvelutuotannon moninaisuus ja haasteet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Kiwa. (n.d.). Sertifikaatit ISO-9001. Haettu 22.5.2024, osoitteesta <https://www.kiwa.com/fi>

Neuropsykiatriset valmentajat ry. (n.d.). Sivusto. Haettu 20.5.2024, osoitteesta <https://neuropsykiatrisetvalmentajat.fi>

Suomen ART ry. (n.d.). Mikä ART on? Haettu 23.5.2024, osoitteesta <https://www.suomenart.com/mika-art-on/>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (n.d.-a). Lastensuojelun käsikirja, työprosessit, sijaishuolto, sijaishuollon muodot ja lastensuojelulaitokset. Haettu 21.5.2024, osoitteesta <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/sijaishuollonmuodot/lastensuojelulaitokset>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (n.d.-b). Lastensuojelun valvonta. Haettu 20.5.2024, osoitteesta <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/lastensuojelun-valvonta>

Vastuu Group. (n.d.). Luotettava kumppani laatusertifikaatti. Haettu 23.5.2024, osoitteesta <https://www.vastuugroup.fi>

Finlex. (2007). Lastensuojelulaki. Haettu 22.5.2024, osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#L1P3a>

